

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

קמ א ב מיי פ"ב מהל' שחיטה הל"י סגג עשין סג טו"ש"ע יו"ד סי' כ"א ע"פ ד: קמא ג מיי שם פ"א הל' י"א סג טו"ש"ע יו"ד שם ספיק' ה: קמב ד מיי שם הל'ע סג טו"ש"ע יו"ד סי' כ ספיק' ג: קמג ה ו מיי פ"ו מהל' מעשה קרבנות הלכה כג: קמד ז מיי פ"א מהל' שחיטה הל' (ו) [ה] סג עשין ס טו"ש"ע יו"ד סי' כ ספיק' ה:

שחט במקום נקב מהו. תימה פשיטא דכשרה מידי דהוה אחלי קנה פגוס וגמרו וי"ל דלא נקמיה אלא משום דצעי למיצעי אחרימי: **שחט** ופגע בו נקב מהו אמר ר' יה בר רבא. ולא דמי לשחט שליש והגרים שליש ושחט שליש דכשרה לרב יהודה גופיה דהתם שלא במקום שחיטה אצל שחט במקום נקב עדיף טפי לפי שהוא במקום שחיטה מהגרים שליש ושחט שליש הריב"א: **השוחט** מן הצדדין. מלינן למימר דוקא דיעבד ואפי' החזיר סימנין גזירה אטו לא החזיר ובקונטרס לא פירש כן: **מסתברא** כמאן דאמר אף מחזיר. תימה דלא

הוה ליה למימר מסתברא דהא תיובתא גמורה היא ממנני' למ"ד מחזיר דוקא יש לומר דלכתחלה פליגי אצל לכולי עלמא דיעבד כשרה בכל ענין ולהכי קאמר מסתברא דהמולק מן העורף משמע כדון מליקה לכתחלה שהיא מן העורף: לא

מהו א"ל שחיטתו פסולה שחט במקום נקב מהו א"ל שחיטתו כשרה שחט ופגע בו נקב מהו א"ל שחיטתו פסולה אול רבי אבא אמרה קמיה דר' אלעזר אול ר"א אמרה קמיה דר' יוחנן א"ל מאי שנא א"ל שחט במקום נקב נעשה כמי **ששחט** עובד כוכבים וגמר ישראל שחט ופגע בו נקב נעשה כמי ששחט ישראל וגמר עובד כוכבים קרי עליה **עובד כוכבים** עובד כוכבים אמר רבא שפיר קרי עליה עובד כוכבים כשרה בשלמא התם מדהוה ליה לישראל למשחט רובא ולא שחט כי נפקא חיותא בידיא דעובד כוכבים קא נפקא יאלא הכא מכרי משחט שחיט מה לי במקום נקב מה לי פגע בו נקב: **בתנאי'** השוחט מן הצדדין שחיטתו כשרה המולק מן הצדדין מליקתו פסולה השוחט מן העורף שחיטתו פסולה המולק מן העורף מליקתו כשרה השוחט מן הצואר שחיטתו כשרה המולק מן הצואר כשרה בשחיטה פסול במליקה כשר במליקה פסול בשחיטה: **גב'** מאי עורף אילימא עורף ממש מאי אריא שוחט אפילו מולק נמי יממול ערפו אמר רחמנא ולא ערפו אלא מאי עורף ממול עורף כדקתני סיפא כל העורף כשר למליקה מנהני מילי דתנו רבנן ממול ערפו מול הראיה את העורף וכן הוא אומר **והוא יושב ממולי ואומר** כי פנו אלי עורף ולא פנים מאי ואומר וכי תיבא עורף גופיה לא ידעינן היבא דנדע מול דידיה היבא תא שמע כי פנו אלי עורף ולא פנים מכלל דעורף להדי פנים אמרי **בני ר'** חייא מצות מליקה מחזיר סימנים לאחורי העורף ומולק איבא דאמרי אף מחזיר ואיבא דאמרי מחזיר דוקא ומסתברא כמאן דאמר אף מחזיר וממאי מדקתני השוחט מן העורף שחיטתו פסולה המולק מן העורף מליקתו כשרה ואי

דא"כ מפסדס לקמייהא. דלמרת משמיה דרב הגרים שליש ושחט שליש והגרים שליש כשרה אלמא לאו ברובא דשחיטה תליא אלא דניפוק חיותא דשחיטה דהיינו שליש האמצע: **הכא נמי**. דמיפק חיותא צעי למיתלי ובהגרמה נפקא. וכל הנך הגרים דקאמרי רב הונא ורב יהודה הכא לאו בהגרמה דרבנן ור' יוסי קאמרי ולא אפלוגמיהו קיימי

דא"כ קשיא דרב הונא אדרב הונא דאפי' בהגרים שליש ושחט שני שלישי טריף רב הונא לעיל **ע"כ** לדברי הלל ור"ש בהגרים שליש ושחט שליש והגרים שליש יוסי קיימא ורב הונא משמיה דרב אסי קאמר לה והא אמוגרמת דשיפוי כוצע קיימי כרבי מנינא ורב הונא משמיה דרב קאמר לה: **לאו היינו דרבי אלעזר** כו'. דשחיטה זו יש לה שניים כמסרק: **ודלמא במקום שחיטה**. הוא דקא מכשר לה. בהגרמה חוץ למקום שחיטה לא מכשר רבי אלעזר בר מנינאי: **מפורעט**. מגולה ונכרת כמו (במדבר ה) ופרע את ראש השטה: **ויטיב וקאמר** כו'. רב כהנא קא צעי לה מרב יהודה: **שחיטתו כשרה**. משום דרובא דשחיטה ורבי יהודה לאו דמיפק חיותא תלי טעמא כדאמר לעיל: **שחט במקום נקב**. שהיה חזי קנה פגוס צלדו החילון: **שחט ופגע** זו נקב. שהיה חזי קנה פגוס צלדו הפנימי לצד המפרקת: **שחט במקום נקב נעשה כמי ששחט עובד כוכבים**. חזי קנה וגמר ישראל דקא נפקא חיותא צידא דישאל וצפגלא קמייתא לא מיטרפא דפסוקת הגרמת שיעוריה ברובא: **שחט ופגע** זו נקב נעשה כמי ששחט ישראל וגמר עובד כוכבים. דפסול דהא לא עבד ישראל שיעור שחיטה צרישא: קרי עליה. רבי יוחנן על רבי אלעזר: **עובד כוכבים עובד כוכבים**. לא שהיה קורא לו עובד כוכבים אלא לייגלג עליו עובד כוכבים עובד כוכבים כלומר דשחיטת עובד כוכבים אמה תולה טעמך וכל היום אמה יכול לומר עובד כוכבים עובד כוכבים ואין הטעמים דומים כדמפרש רבא: **בשלמא**. שחט ישראל וגמר עובד כוכבים. אלא חזי לאו עבד דחיותא בחזי קנה לא נפקא והוה ליה כקנה שלם וכי אמת עובד כוכבים צמריה דמי כמאן דעבד כולה דהא חיותא צידה נפקא: **אלא הכא**. דשחט ופגע נקב כו': **מדי משחט שחיט**. כל הנמלא זה וטרפות בחזי קנה לא הוה והוה לה תחילה כקנה שלמה והרי שחט לפנינו מה לי במקום נקב כו': **בתנאי'** **השוחט מן הצדדין**. לצד הצואר: **שחיטתו כשרה**. ואפי' לכתחלה נמי השוחט דיעבד: **המולק מן הצדדין מליקתו פסולה**. דמליקה כתיב **ויקרא** [ה] ממול ערפו דהיינו מאחוריו: **השוחט מן העורף**. ממול העורף מוקי לה בגמרא כלומר מאחורי הצואר: **שחיטתו פסולה**. ובגמרא [כ]. מוקמינן לה בשלל החזיר הסימנין אחורי העורף אלא חתך המפרקת עד שהגיע לסימנין וקודם שהגיע לסימנין נטרפה בשצירת המפרקת ואע"ג דמליקה כשרה התם הוא כדולה מתחילה ועד סוף הוה מן המליקה והוה כשאר שוחט שנוקב את הוושט מעט מעט עד שגומרת שחיטתה **ה** אצל שוחט מן העורף כיון דשחיטה לאו הכי גמירי לא הוה שצירת המפרקת מן השחיטה ואיטרפא לה והשוחט מן הצדדין דקתני רישא **אפי'** דללא אהדר דהא מישחטי סימנין שפיר קודם שצירת המפרקת: **המולק מן העורף**. וחתך צער ומפרקת עד שהגיע לסימנין: **מליקתו כשרה**. דזו היא מלכות מליקתו לכתחלה וכדמתיא לקמן (דף כה). בצרייתא חותך שדרה ומפרקת צלל רוב צער עד שגמיע לושט או לקנה כו'. ואפי' דמנא השוחט מן העורף פסולה דאפי' דיעבד תנא נמי המולק דיעבד: **השוחט מן הצואר**. תחת הגרון קרי צואר והיא דרך רוב השחיטות: **וכל העורף**. כל מול העורף: **גב'** אי נימא עורף ממש. מה שיש מן העורף אחורי הפרצוף קרי עורף כדיליף לקמן בסמוך להדי פנים כנגד פנים: **דקסני סיפא** **וכל העורף כשר למליקה**. ואי צעורף ממש מאי כל העורף והרי דבר מועט הוא אלא ש"מ מול עורף קאמר שהוא ארון: **והוא יושב ממולי**. אלמא כל היבא דכתיב מול לאו עליו ממש הוא אלא צראיתו דהא לאו עליו ממש היו יושבים אלא צראיתו שהיה צלק רואה אותם: **עורף ולא פנים**. מדכתיב עורף ולא פנים ולא כתיב כי פנו אלי עורף ולא צואר דהיינו גרון ש"מ עורף דקרא לאו כנגד הגרון הוא אלא כנגד הפנים ומול הראיה את העורף הוה כנגד הגרון: **מאי ואומר**. הא נפקא ליה שפיר מוהוא יושב ממולי ומהאי קרא כשר למליקה. כלומר אם תאמר דלמרת **דקרא** לאו עורף ממש הוא דהאי קרא לא משמע לן אלא מקום עורף היבא: **ומשני הכי קאמר וכי סיפא**. כלומר אם תאמר דלמרת **דקרא** היינו רואה את העורף אכתי לא ידעינן עורף מאי יהוה לדע מול דידיה היבא: **מחזיר סימנין** כו'. וחותך הסימנין לצדן ולקמיה מותיב חלה ממתניתין: **אף מחזיר**. מלכות למולק שדרה ומפרקת סאכולה תחלה עד שגמיע לסימנין ואם החזיר הסימנין ומלקן לצדן אף זו היא מלכות: **ואיבא דאמרי דוקא מחזיר**. ואם לא החזיר אלא חתך שדרה ומפרקת ובענין זה פסול בשחיטה

שליש הכא נמי כי קא נפקא חיותא בהכשירה קא נפקא הכא נמי כי נפקא חיותא בהגרמה קא נפקא איקלע רב נחמן לסורא בעו מיניה שחט שלישי והגרים שלישי ושחט שלישי מהו אמר ר' אלעזר בר מנינאי דא"ר אלעזר בר מנינאי שחיטה העשויה כמסרק כשרה ודלמא במקום שחיטה במקום שחיטה מאי למימרא מהו דתימא בעינן **שחיטה מפורעת** וליבא קמ"ל א (סימן בכ"ד) ותיב רבי אבא אחוריה דרב כהנא ותיב רב כהנא קמיה דרב יהודה ותיב וקאמר שחט שלישי והגרים שלישי ושחט שלישי והגרים שלישי

מהו א"ל שחיטתו פסולה שחט במקום נקב מהו א"ל שחיטתו כשרה שחט ופגע בו נקב מהו א"ל שחיטתו פסולה אול רבי אבא אמרה קמיה דר' אלעזר אול ר"א אמרה קמיה דר' יוחנן א"ל מאי שנא א"ל שחט במקום נקב נעשה כמי **ששחט** עובד כוכבים וגמר ישראל שחט ופגע בו נקב נעשה כמי ששחט ישראל וגמר עובד כוכבים קרי עליה **עובד כוכבים** עובד כוכבים אמר רבא שפיר קרי עליה עובד כוכבים כשרה בשלמא התם מדהוה ליה לישראל למשחט רובא ולא שחט כי נפקא חיותא בידיא דעובד כוכבים קא נפקא יאלא הכא מכרי משחט שחיט מה לי במקום נקב מה לי פגע בו נקב: **בתנאי'** השוחט מן הצדדין שחיטתו כשרה המולק מן הצדדין מליקתו פסולה השוחט מן העורף שחיטתו פסולה המולק מן העורף מליקתו כשרה השוחט מן הצואר שחיטתו פסולה המולק מן הצואר כשרה בשחיטה פסול במליקה כשר במליקה פסול בשחיטה: **גב'** מאי עורף אילימא עורף ממש מאי אריא שוחט אפילו מולק נמי יממול ערפו אמר רחמנא ולא ערפו אלא מאי עורף ממול עורף כדקתני סיפא כל העורף כשר למליקה מנהני מילי דתנו רבנן ממול ערפו מול הראיה את העורף וכן הוא אומר **והוא יושב ממולי ואומר** כי פנו אלי עורף ולא פנים מאי ואומר וכי תיבא עורף גופיה לא ידעינן היבא דנדע מול דידיה היבא תא שמע כי פנו אלי עורף ולא פנים מכלל דעורף להדי פנים אמרי **בני ר'** חייא מצות מליקה מחזיר סימנים לאחורי העורף ומולק איבא דאמרי אף מחזיר ואיבא דאמרי מחזיר דוקא ומסתברא כמאן דאמר אף מחזיר וממאי מדקתני השוחט מן העורף שחיטתו פסולה המולק מן העורף מליקתו כשרה ואי

כוכבים פסולה: **מדמהו ליה לישראל למשחט רובא**. שהיה קנה שלם לפניו: **ולא שחט**. אלא חזי לאו עבד דחיותא בחזי קנה לא נפקא והוה ליה כקנה שלם וכי אמת עובד כוכבים צמריה דמי כמאן דעבד כולה דהא חיותא צידה נפקא: **אלא הכא**. דשחט ופגע נקב כו': **מדי משחט שחיט**. כל הנמלא זה וטרפות בחזי קנה לא הוה והוה לה תחילה כקנה שלמה והרי שחט לפנינו מה לי במקום נקב כו': **בתנאי'** **השוחט מן הצדדין**. לצד הצואר: **שחיטתו כשרה**. ואפי' לכתחלה נמי השוחט דיעבד: **המולק מן הצדדין מליקתו פסולה**. דמליקה כתיב **ויקרא** [ה] ממול ערפו דהיינו מאחוריו: **השוחט מן העורף**. ממול העורף מוקי לה בגמרא כלומר מאחורי הצואר: **שחיטתו פסולה**. ובגמרא [כ]. מוקמינן לה בשלל החזיר הסימנין אחורי העורף אלא חתך המפרקת עד שהגיע לסימנין וקודם שהגיע לסימנין נטרפה בשצירת המפרקת ואע"ג דמליקה כשרה התם הוא כדולה מתחילה ועד סוף הוה מן המליקה והוה כשאר שוחט שנוקב את הוושט מעט מעט עד שגומרת שחיטתה **ה** אצל שוחט מן העורף כיון דשחיטה לאו הכי גמירי לא הוה שצירת המפרקת מן השחיטה ואיטרפא לה והשוחט מן הצדדין דקתני רישא **אפי'** דללא אהדר דהא מישחטי סימנין שפיר קודם שצירת המפרקת: **המולק מן העורף**. וחתך צער ומפרקת עד שהגיע לסימנין: **מליקתו כשרה**. דזו היא מלכות מליקתו לכתחלה וכדמתיא לקמן (דף כה). בצרייתא חותך שדרה ומפרקת צלל רוב צער עד שגמיע לושט או לקנה כו'. ואפי' דמנא השוחט מן העורף פסולה דאפי' דיעבד תנא נמי המולק דיעבד: **השוחט מן הצואר**. תחת הגרון קרי צואר והיא דרך רוב השחיטות: **וכל העורף**. כל מול העורף: **גב'** אי נימא עורף ממש. מה שיש מן העורף אחורי הפרצוף קרי עורף כדיליף לקמן בסמוך להדי פנים כנגד פנים: **דקסני סיפא** **וכל העורף כשר למליקה**. ואי צעורף ממש מאי כל העורף והרי דבר מועט הוא אלא ש"מ מול עורף קאמר שהוא ארון: **והוא יושב ממולי**. אלמא כל היבא דכתיב מול לאו עליו ממש הוא אלא צראיתו דהא לאו עליו ממש היו יושבים אלא צראיתו שהיה צלק רואה אותם: **עורף ולא פנים**. מדכתיב עורף ולא פנים ולא כתיב כי פנו אלי עורף ולא צואר דהיינו גרון ש"מ עורף דקרא לאו כנגד הגרון הוא אלא כנגד הפנים ומול הראיה את העורף הוה כנגד הגרון: **מאי ואומר**. הא נפקא ליה שפיר מוהוא יושב ממולי ומהאי קרא כשר למליקה. כלומר אם תאמר דלמרת **דקרא** לאו עורף ממש הוא דהאי קרא לא משמע לן אלא מקום עורף היבא: **ומשני הכי קאמר וכי סיפא**. כלומר אם תאמר דלמרת **דקרא** היינו רואה את העורף אכתי לא ידעינן עורף מאי יהוה לדע מול דידיה היבא: **מחזיר סימנין** כו'. וחותך הסימנין לצדן ולקמיה מותיב חלה ממתניתין: **אף מחזיר**. מלכות למולק שדרה ומפרקת סאכולה תחלה עד שגמיע לסימנין ואם החזיר הסימנין ומלקן לצדן אף זו היא מלכות: **ואיבא דאמרי דוקא מחזיר**. ואם לא החזיר אלא חתך שדרה ומפרקת ובענין זה פסול בשחיטה

(6) [לקמן ג, 3] (3) [לקמן קכ"א, 1] (2) [שחיטתו כשרה] (4) [שחיטתו כשרה] (5) [שחיטתו כשרה] (6) [שחיטתו כשרה] (7) [שחיטתו כשרה] (8) [שחיטתו כשרה] (9) [שחיטתו כשרה] (10) [שחיטתו כשרה] (11) [שחיטתו כשרה] (12) [שחיטתו כשרה] (13) [שחיטתו כשרה] (14) [שחיטתו כשרה] (15) [שחיטתו כשרה] (16) [שחיטתו כשרה] (17) [שחיטתו כשרה] (18) [שחיטתו כשרה] (19) [שחיטתו כשרה] (20) [שחיטתו כשרה] (21) [שחיטתו כשרה] (22) [שחיטתו כשרה] (23) [שחיטתו כשרה] (24) [שחיטתו כשרה] (25) [שחיטתו כשרה] (26) [שחיטתו כשרה] (27) [שחיטתו כשרה] (28) [שחיטתו כשרה] (29) [שחיטתו כשרה] (30) [שחיטתו כשרה] (31) [שחיטתו כשרה] (32) [שחיטתו כשרה] (33) [שחיטתו כשרה] (34) [שחיטתו כשרה] (35) [שחיטתו כשרה] (36) [שחיטתו כשרה] (37) [שחיטתו כשרה] (38) [שחיטתו כשרה] (39) [שחיטתו כשרה] (40) [שחיטתו כשרה] (41) [שחיטתו כשרה] (42) [שחיטתו כשרה] (43) [שחיטתו כשרה] (44) [שחיטתו כשרה] (45) [שחיטתו כשרה] (46) [שחיטתו כשרה] (47) [שחיטתו כשרה] (48) [שחיטתו כשרה] (49) [שחיטתו כשרה] (50) [שחיטתו כשרה] (51) [שחיטתו כשרה] (52) [שחיטתו כשרה] (53) [שחיטתו כשרה] (54) [שחיטתו כשרה] (55) [שחיטתו כשרה] (56) [שחיטתו כשרה] (57) [שחיטתו כשרה] (58) [שחיטתו כשרה] (59) [שחיטתו כשרה] (60) [שחיטתו כשרה] (61) [שחיטתו כשרה] (62) [שחיטתו כשרה] (63) [שחיטתו כשרה] (64) [שחיטתו כשרה] (65) [שחיטתו כשרה] (66) [שחיטתו כשרה] (67) [שחיטתו כשרה] (68) [שחיטתו כשרה] (69) [שחיטתו כשרה] (70) [שחיטתו כשרה] (71) [שחיטתו כשרה] (72) [שחיטתו כשרה] (73) [שחיטתו כשרה] (74) [שחיטתו כשרה] (75) [שחיטתו כשרה] (76) [שחיטתו כשרה] (77) [שחיטתו כשרה] (78) [שחיטתו כשרה] (79) [שחיטתו כשרה] (80) [שחיטתו כשרה] (81) [שחיטתו כשרה] (82) [שחיטתו כשרה] (83) [שחיטתו כשרה] (84) [שחיטתו כשרה] (85) [שחיטתו כשרה] (86) [שחיטתו כשרה] (87) [שחיטתו כשרה] (88) [שחיטתו כשרה] (89) [שחיטתו כשרה] (90) [שחיטתו כשרה] (91) [שחיטתו כשרה] (92) [שחיטתו כשרה] (93) [שחיטתו כשרה] (94) [שחיטתו כשרה] (95) [שחיטתו כשרה] (96) [שחיטתו כשרה] (97) [שחיטתו כשרה] (98) [שחיטתו כשרה] (99) [שחיטתו כשרה] (100) [שחיטתו כשרה]

תורה אור השלם

1. ויהיאת אתם אל הבחן והקריב את אשר לחקאת ראשונה ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל: ויקרא ה ה 2. וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר ארץ בני עמו לקרא לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הזה כסה את עין הארץ והוא ישב ממולי: במדבר כב ה 3. אמרים לעץ אבי אתה ולאבן אתך ואתנה כי פני אלי ערף ולא קמים ובעת רעתם יאמרו קומה והשיענה: ירמיהו כ ב

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] גמ' סימן כ"ד ממק:

מוסף רש"י

שחיטה מפורעת. מגולה ונכרת דהיינו במקום אחד לקמן (ל). מול הראיה את העורף. והוא חוץ כל אחורי הצואר (ויקרא ה ח).

שיטה מקובצת

[א] ואידי דבעי למיתני המולק מן הצדדין מליקתו פסולה תנא נמי: [ב] והשוחט מן הצדדין תיבא כלומר אם תאמר השתא דאמרת דמול דקרא מתיב ליה ממנני: [ג] אף חזירי רואה: [ד] ולקמיה מתיב ליה ממנני: [ה] אף מחזיר מצותו למלק שדרה ומפרקת שלו תחלה עד: [ו] ואם לא החזיר אלא חתך השדרה תחלה פסולה:

